

og Viborg, viser det sig noksom, at naar man seer hen til, hvad en Vandmølle med slig Kraft betales med, saa vil man finde, efter Fradrag af Bygningernes Burdering og almindeligviis Jordernes Værdi, at saa bliver en temmelig ringe Sum tilbage for selve den raa Kraft; og derfra maa man endnu afraage en ikke ringe Deel paa Grund af de Omstaendigheder, under hvilke denne Vandkraft alene kan afhandles. Jeg troer vel ikke, at den ærede Rigsdagsmand, som talte næstsidst, har Ret, naar han mener, at kyndige Jurister kunde tvivle om, at Regjeringen kunde afhænde denne Vandkraft til Private, naar Cierne af Papirmøllen i Silkeborg ikke ville benytte deres Forskjøbsret; det er vel saa, at der under de foreløbige Forhandlinger var nærmest sigtet til den omtalte Fernproduction eller andre Fabrikker for Statens Regning; men jeg troer, at det er ligesaa sikkert efter det sidste og endelige Adkomstbrev, at Staten har Ret til, naar disse Ciere ikke ville benytte deres Forskjøbsret, at sælge Vandkraften til en Anden; men, paa den anden Side er der ikke truffet nogen Bestemmelse om denne Vandkrafts Deling, og der er maaffee andre Forhold i Henseende til den vedkommende Vandkrafts Benyttelse, som gjør det ønskeligt for Statskassen, at komme ud af de Forviklinger, som allerede nu kunne frembyde sig. Da der i alt Fald, som berørt, Intet er ordnet med Hensyn til Delingens Udførelse, saa er det at forudsætte, at Vanskeligheder ville møde først ved Delingens Udførelse og dernæst ved den fælles Benyttelse. Det er bekendt, at her i Omegnen er der et Vandværk, hvor der er 2 Ciere af een Vandkraft, og, uagtet Forholdet for Delingen er langt gunstigere end paa Silkeborg, er der dog ofte forekommet Conflicter og Trætter, der have besværet begge disse Ciere. Naar nu en ny

Kjøber skal gaae ind i et saadant Forhold, saa maa det vistnok antages, at den almindelige Priis, som et Vandløb med en saadan Kraft og beliggende paa et saadant Sted som paa Silkeborg, kunde ventes betalt med, vil blive nedsat. Dertil kommer, at det omhandlede nye Anlæg vel tidligere var anvist en heldig Plads paa den Grund, som de vedkommende nuværende Fabrikeiere have, men senere opstod Vanskeligheder, idet man havde overtaget sig Byrder i Henseende til Flodemaalet for det store Værk, som var afhandlet, hvilke man vanskeligen kunde opfyde, og som kunde give Anledning til Erstatningskrav fra Cierens Side. Ved en Overeenskomst, som da blev truffen, og hvorved hiin Forpligtelse blev frasalden, frasaldtes paa den anden Side ogsaa den Plads, som man oprindeligt havde forbeholdt til det nye Anlæg. Nu har man der en mindre heldigt beliggende Plads, affaaet fra det Sted, hvor det nye Vandløb skal drages ved Chausseen; altsaa maatte der bringes et Anlæg gennem Chausseen, for at kunne benytte Vandkraften til det nye Anlæg. Der vil efter alt det Anførte sees, at Afhændelse af den omhandlede Vandkraft altid vil blive noget trykket; men paa den anden Side er det vist, at de nuværende Fabrikeieres Eiendom vilde vinde betydeligt ved at de bleve eneraadige over de omhandlede Grunde og alt Vandet, og at altsaa, naar begge Parter forstaae deres Interesse, og naar Statskassens Interesse varetages ligesaa godt som Cierne ville varetage deres Interesse, saa ville disse uden tvivl gaae ind paa et for Statskassen fyldestgjørende Resultat, for at undgaae alle de Vanskeligheder, der for dem ville være forbundne med de omhandlede Eiendommers Bestidelse i Tredtemands Haand.